

Působení biskupa Stanislava Zely v Arcidiecézní památkové radě*

Jitka Jonová

Olomoucký pomocný biskup Stanislav Zela (1893–1969) je znám jako jedna z obětí vykonstruovaných procesů v době komunistické totality.¹ Nedlouho po jeho kněžském svěcení (1917) si jej arcibiskup kardinál Lev Skrbenský z Hříště povolal jako svého sekretáře a ceremoniáře a v této funkci si jej ponechali i další olomoučtí arcibiskupové Antonín Cyril Stojan a Leopold Prečan. Prečan si přál, aby jeho sekretář získal i vyšší vzdělání, Zela se proto věnoval vědecké činnosti, získal doktorát z teologie (1926) a roku 1931 vydal studii *Náboženské poměry v Olomouci za biskupa Marka Kuena (1553–1565)*. Za své protinacistické postoje byl pod přísným dozorem gestapa a na několik měsíců byl umístěn do koncentračního tábora v Buchenwaldu (podzim 1939). O rok později byl jmenován olomouckým pomocným biskupem (říjen 1940), ale biskupská konsekrace mu byla udělena až téměř po roce od jeho jmenování (září 1941).² Zanedlouho poté jej arcibiskup Prečan „formálně“ jmenoval předsedou Arcidiecézní památkové rady.³ Zela se i této funkce ujal velmi svědomitě.

1. ARCIDIECÉZNÍ PAMÁTKOVÁ RADA

Jest poradním sborem arcibiskupské konzistoře ve všech věcech do oboru církevního umění spadajících, ona přijímá zprávy, radí se o nich a předkládá názory arcibiskupské konzistoři. Podání učiněná arcibiskupské konzistoři ve věcech cír-

* Studie vznikla v rámci projektu CMTF_2015_002 „Katolická církev na Moravě v období 19. a 20. století“ uděleném v rámci studentské grantové soutěže Grantovou radou UP v Olomouci.

¹ *Proces proti vatikánským agentům v Československu*, Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 1950.

² Jan HUŇKA, *Prsten věrnosti*, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2003, s. 3–13.

³ Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc (dále jen ZAOpO), fond. Stanislav Zela, kart. 4, inv. č. 35, nefoliováno. Prečan, 4. 11. 1941.

kevního umění odevzdává arcibiskupská konzistoř Diecézní památkové radě, aby požádala si jejího dobrozdání, zpráv a návrhů.⁴

Arcidiecézní památková rada byla zřízena na sklonku episkopátu arcibiskupa kardinála Františka Saleského Bauera v roce 1914 z podnětu ministerstva kultu a vyučování. S ohledem na žádosti o dotace na opravu památek bylo třeba vyhotovovat odpovídající podklady (předkládat projekty, sestavovat rozpočty apod.) a mimo jiné také dohlížet na to, aby dané projekty vyhovovaly dobovým požadavkům na památkovou péči. Zároveň měla zabráňovat neodborným opravám církevně uměleckých památek a jejich případnému ničení (staré, historicky cenné předměty bývaly nahrazovány novými, bezcennými, docházelo k pálení poškozených barokních ornátů apod.). Zemská správa upozornila jednotlivé ordinariáty, aby dodávaly úplné podklady (dokumentace, rozpočet aj.) a zajistily správné provedení.⁵

Dohlížet na plnění požadavků státní správy měla v Olomoucké arcidiecézi právě zřízená Arcidiecézní památková rada. Její zahajovací schůze se konala 21. 9. 1915. Zpočátku se scházela pravidelně, později občasně, podle potřeby.⁶ Od založení byl jejím členem kustod diecézního muzea Josef Kachník (1859–1940), nejprve jako řádný člen a od roku 1931 jako předseda. Kachník spolu s Janem Nevěřilem (1864–1940) byli výraznými členy této památkové rady a usilovali nejen o péči o stávající památky, ale také o osvětu, pořádání výstav apod. Jejich významným cílem bylo zřízení diecézního muzea. Oba ovšem zemřeli ve stejném roce a arcibiskup Prečan potřeboval najít jejich vhodného nástupce, zvláště k vedení památkové rady. Volba padla na nového pomocného biskupa Stanislava Zelu.

2. ZELA A JEHO PŘÍPRAVA NA PŮSOBNÍ V ARCIDIECÉZNÍ PAMÁTKOVÉ RADĚ

Zelovo jmenování předsedou Arcidiecézní památkové rady nijak nesouviselo s jeho funkcí pomocného biskupa. Po smrti Kachníka byl

⁴ ZAOpO, Arcidiecézní památková rada Olomouc (dále jen APRO), neinventarizováno, poř. č. 1, kart. 1.

⁵ *Acta curiae archiepiscopalis Olomucensis* 3, 1914.

⁶ ZAOpO, APRO, neinventarizováno, poř. č. 1, kart. 1.

Zela podle Prečana jediným, kdo se této funkce mohl ujmout, i když jen dočasně:

[A] ježto jsou uprázdněna některá místa této památkové rady, prosím Vás, abyste mi podal co nejdříve návrh, koho z kněží k tomu způsobilých měl bych pověřiti úřadem členů Arcidiecéšní památkové rady.⁷

Zela jmenování přijal a usiloval svému novému úkolu dostát co nejlépe. Památkové péči se do té doby nijak speciálně nevěnoval, proto se snažil získat potřebné informace v tomto oboru. Využil k tomu publikace dostupné v Olomouci (zvl. Paul Wilhelm von Keppler, *Aus Kunst und Leben*, Freiburg 1906), z nichž si dělal podrobné výpisky, a objednal i další materiály, např. čtvrtletníky *Christliche Kunstblätter* (Verlag Diözesankunstverein, Linz) a *Kirchliche Textilkunst* (Christophorus Verlag Herder, Freiburg im Breisgau).⁸

Jeho hlavním cílem bylo doplnění členů a konzervátorů, aby památková rada mohla nadále dobře fungovat. Novým konzervátorem byl jmenován například Antonín Jemelka, bratr Františka Jemelky, neúnávného propagátora cyrilometoděského unionismu.⁹

3. ARCIDIECÉZNÍ PAMÁTKOVÁ RADA V DOBĚ DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

Válečné období však příliš památkové péči nepřálo a k opětovné „aktivizaci“ památkové rady došlo až v roce 1943. S ohledem na zemřelé členy bylo nejprve potřebné doplnit stávající členstvo. Osloveni byli např. farář Leopold Chvostek, Arnošt Hrabal, Jan Boxan a další. Když Zela potkal ing. Josefa Kšíra v tramvaji, ihned se ho ptal, zda s ním může nadále počítat do památkové rady, žádost s poukazem na své ústní oslovení mu

⁷ ZAOpO, Stanislav Zela, kart. 4, inv. č. 35, nefoliováno. Prečan, 4. 11. 1941.

⁸ Zela si vytvořil pečlivé výpisky s odkazy na jednotlivé strany prostudovaných děl i s dovětkem o umístění: „NB! Číst knihy biskupa v. Kepplera o círk. umění (Ordinariátní knihovna – I. pokoj nad parní lázní vpravo!“ U objednaných časopisů je pak poznámka, že si je objednal 19. 1. 1943. ZAOpO, Stanislav Zela, kart. 4, inv. č. 35, nefoliováno.

⁹ Právě František Jemelka souhlas se jmenováním zprostředkoval: „Bratr z Laškova mně odepsal, že ho věci umění vždycky zajímaly a že by byl taky ochoten jmenování přijat. Nemá ovšem dosud vyléčenou nohu, voda v koleně se úporně udržuje, takže dosud nohu neohýbá.“ 5. 5. 1942. ZAOpO, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1.

později zaslal ještě písemně.¹⁰ Doplněnou památkovou radu pak svolal na pondělí 13. prosince 1943 na arcibiskupskou konzistoř v Olomouci. Zela si vážil ochoty členů přijet na jednání, a aby tento vděk mohl prakticky projevit, věnoval památkové radě jako „vánoční dar“ tisíc korun a vydal pokyn, aby těm účastníkům, kteří přijeli vlakem, bylo uhrazeno cestovné.¹¹

Na zasedání bylo pozváno celkem čtrnáct členů: profesor Augustin Neumann OSA, hřbitovní kněz František Starý z Prostějova, farář Antonín Jemelka z Laškova, asesor Petr Křivák z Olomouce, probošt Julius Půda OPraem ze Svatého Kopečka, arcibiskupský archivář a knihovník Alois Richter z Kroměříže, emeritní farář Josef Slaviček z Frenštátu pod Radhoštěm, gymnaziální profesor Jiljí Špaňhel z Kroměříže, farář Ignác Boxan z Tištiny, ředitel Jan Boxan z Moravské Ostravy, akademický malíř Arnošt Hrabal z Buchlovic, farář Leopold Chvostek z Klášterního Hradiska a laici ing. Josef Kšír a redaktor Augustin Uher z Olomouce.¹² Petr Křivák byl nadto jmenován místopředsedou památkové rady.¹³ Ne všichni pozvaní se dostavili, pro své stáří se omluvil Josef Slaviček.¹⁴

Na zasedání přednesl Zela obsáhlejší proslov, v němž přehledně zhodnotil dosavadní působení památkové rady, ale také její poslání. Jeho projev si jistě zaslouží bližší pozornost.¹⁵ Připomněl v něm, že se rada sešla naposledy 23. února 1936, což ovšem neznamenal její nečinnost. Válečné poměry sice ztěžovaly její působení, ale mnohá jednání navzdory tomu probíhala. Většina příslušné korespondence stran oprav a dalších zásahů byla sice řešena prostřednictvím arcibiskupské konzistoře a Památkovou radou, ale k definitivnímu vyřízení docházelo na památkovém úřadě (Denkmalamt) v Brně,¹⁶ který si také osvojoval větší

¹⁰ ZAOpo, Stanislav Zela, kart. 4. inv. č. 35, nefoliováno, 6. 12. 1943.

¹¹ ZAOpo, Stanislav Zela, kart. 4. inv. č. 35, nefoliováno.

¹² ZAOpo, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1.

¹³ ZAOpo, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1, 6. 12. 1943.

¹⁴ ZAOpo, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1. A k 7. 12. 1943 na svoje členství v památkové radě rezignoval.

¹⁵ Tento proslov však nebyl Zelovým vlastním dílem, i s ohledem na potřebné údaje mu skicu připravil asesor Petr Křivák. S ním se také Zela radil i stran termínu a dalších spolupracovníků Arcidiecézní památkové rady. ZAOpo, Stanislav Zela, kart. 4. inv. č. 35. 23. 11. 1943.

¹⁶ Povinnost oznamovat „podstatnou změnu v kostele nebo jeho vnitřku“ státnímu památkovému úřadu pro Moravu a Slezsko byla farním úřadům připomenuta v roce 1927. Srov. *Acta Curiae Archiepiscopalis Olomucensis* 11, 1927, s. 99.

kompetence týkající se nejen ochrany církevních památek, ale také otázek řešení církevního umění vůbec.¹⁷

Následoval obsáhlý výčet zemřelých členů, který dokládá, že funkčnost památkové rady byla utlumena i „nedostatkem aktivních členů“: předseda Josef Kachník (+ 3. 12. 1940), místopředseda Jan Nevěřil (+ 9. 3. 1940), konzervátor Josef Vyvlečka (+ 8. 1. 1942), konzervátor Antonín Breitenbacher (+ 8. 8. 1937), jednatel a pokladník Jan Martinů (+ 2. 1. 1940), akademický malíř Jano Köhler (+ 20. 1. 1941), jednatel a pokladník Jaroslav Šumšal (+ 4. 12. 1942) a konzervátor Antonín Zamazal (+ 27. 6. 1943).¹⁸

Po výčtu zemřelých členů Zela připomněl, že památková rada měla a má za úkol:

... pečovati o církevní umění staré i nové, pečovati o rozvoj posvátného umění: chrániti památky církevního umění, býti strážkyní jeho osvědčených a úctyhodných tradic na všech jeho úsecích: ve stavitelství, sochařství, malířství, řezbářství, v průmyslu a živnostech zabývajících se zhotovováním bohoslužebných rouch, nádob atd. ... zkrátka všude tam, kde se něco podniká, co má vztah ke katolickému kultu, co má vztah – ať už přímý či nepřímý – ke katolické bohoslužbě.¹⁹

Zela si uvědomoval, že poslání památkové rady je důležité a úkoly k řešení nemalé.

Zdárné řešení všech těchto úkolů, řekněme si to upřímně, by vyžadovalo lidí, u nichž by se snoubila láska a opravdový zájem o církevní umění i s odbornými vědomostmi, znalostmi a potřebným i zkušenostmi.²⁰

¹⁷ V konceptu textu projevu je stran státního památkového úřadu v Brně poznamenáno: „Na otázku, zda to činí právem, či neprávem, zda s prospěchem, či na škodu církevnímu umění a církevních památek, o tom se můžete při dnešním jednání rozhovořit [škrtnul pravděpodobně SZ], nelze dáti tak snadno odpověď.“ ZAOPO, Stanislav Zela, kart. 4, inv. č. 35, nefoliováno. Koncept projevu.

¹⁸ Pořadí zemřelých členů zachováno v posloupnosti, jak ji uvádí Zelův projev. ZAOPO, Stanislav Zela, kart. 4, inv. č. 35, nefoliováno. Text projevu.

¹⁹ Poslání Arcidiecézní památkové rady bylo naposledy vymezeno arcibiskupem Prečanem v roce 1931. Farní úřady byly důrazně upozorněny, aby neprováděly žádné změny v interiéru či exteriéru kostelů a far bez konzultace památkové rady. Arcibiskup připomenul výčet příslušných kánonů kodexu kanonického práva, že tuto povinnost církev jasně stanovuje. Arcibiskup také vyjádřil přání zřídit arcidiecézní muzeum. Srov. *Acta Archiepiscopalis Curiae Olomucensis* 12, 1931, s. 181–183.

²⁰ ZAOPO, Stanislav Zela, kart. 4, inv. č. 35, nefoliováno. Text projevu.

Nechtěl tím odradit stávající členy, ale naopak je povzbudit k větší aktivitě a svědomitosti, aby mohli svému úkolu dostat. Činnost památkové rady považoval za potřebnou, dokonce nutnou:

Chcete-li se o tom přesvědčiti, vykonejte si pouť do našich moravských kostelů a všimněte si zblízka jejich výzdoby vnější i vnitřní. Naleznete mezi nimi pravé perly, ale najdete tu také dosti nevkusů, až křiklavého nevkusů. Dobrá vůle, obětavost pro dům Boží, láska k domu Božímu sama o sobě nestačí, má-li povstati dílo opravdu hodnotné, umělecké. Nutno mít také vytříbený vkus, nutno znáti také podmínky, požadavky a předpoklady uměleckého díla, má-li být opravdu krásné, účelné, zdařilé.

A tu právě bych rád poukázal na to, jak se mýlí a jak nerozumně si počínají někteří páni faráři, kteří se domnívají, že jim nadřícené úřady nemají co mluvit do staveb, oprav, výzdob atd.²¹ Kostelů a církevních budov, když se o hrazení výloh s pracemi těmi spojených postarají sami. Máme po té stránce už ne jednu smutnou zkušenost. Myslím, že nijak nepřeháním, když označím takové počínání jako nerozum, jako veliký omyl; od toho, že se takové počínání přičí normám stanoveným církevním zákoníkem, že zachovávaní těchto norem bylo už nejednou duchovním správcům vloženo na srdce, zde odhlížím.²²

Na závěr svého proslovu pak připomenul také touhu po zřízení diecézního muzea, které považoval za velmi významné i pro památkovou radu:

Bez diecézního právoplatně zřízeného a za Pia XI. tolik zdůrazňovaného musea v sídle biskupském je bohužel činnost Památkové rady sotva z 50 % možná a účinná, pročez ceterum censeo: Museum archioecesanum Olomucii esse construendum – musí být přes veškerý těžkosti stále respektováno!²³

Válečné období však úsilí o zřízení muzea nijak nepřálo.

²¹ Velký problém již tehdy představoval prodej historických uměleckých předmětů. Státní úřady (památkový úřad) ve spolupráci s arcibiskupskou kurií opakovaně upozorňovaly, že není dovoleno prodávat umělecké předměty bez předchozího schválení, s poukazem na nemálo případů, kdy farní úřady prodaly historicky cenné předměty za zlomek jejich skutečné ceny. Zpravidla tak měly činit s předměty z méně navštěvovaných církevních objektů, aby to nebylo nápadné (např. nedostatečná evidence). Výslovně byly farní úřady upozorněny, že nesmí měnit historicky cenné obrazy za novodobé barvotisky a stará liturgická roucha nebo jiné kostelní předměty za nové. Srov. *Acta Archiepiscopalis Curiae Olomucensis* 11, 1932, s. 104–105.

²² Projev. ZAOpo, Stanislav Zela, kart. 4, inv. č. 35, nefoliováno. Text projevu.

²³ Tamtéž.

Jednání rady však nesestávalo jen z proslovu biskupa Zely, následovalo po něm řešení aktuálních problémů. Připomenuta byla otázka stavby nového kostela v Luhačovicích, zda má být moderní betonový, nebo z cihel a kamene, a k této záležitosti bylo doporučeno, aby nebyl betonový s odůvodněním, že takové stavby bývají chladné. Assesor Křivák pak referoval o proběhlých opravách kostelů, kaplí, soch apod. a ve velké většině s potěšením konstatoval, že farní úřady postupovaly podle návrhů památkové rady a památkového úřadu v Brně. Dr. Richter navrhoval, aby bylo farním úřadům připomenuto, že si mají příslušného konzervátora pro daný okres pozvat dříve, než započnou se zamýšlenými opravami, protože některé farní úřady toto opomněly. Boxan referoval o epitafech ve starém kostele v Moravské Ostravě a doporučoval pozornosti malíře Obšilu a jeho náboženské motivy. S ohledem na válečné události byla dále probírána záležitost ochrany uměleckých děl před poškozením, jak požadovalo nařízení památkového úřadu v Brně. Členové památkové komise konstatovali, že farní úřady si jen těžko mohou opatřit vhodné a bezpečné kryty pro umělecké předměty. Nařízení památkového úřadu proto mělo být sice farním úřadům sděleno, ale nic konkrétního jim nebylo nařízeno a bylo ponecháno na konkrétních možnostech příslušných farních úřadů, jak se o umělecká díla postarají.

Dále členové památkové rady doporučovali, aby byla zřízena specializovaná knihovna pro potřeby členů. Nakonec však bylo konstatováno, že mnohé odborné knihy jsou v kroměřížské knihovně a proto zřízení další knihovny bylo ponecháno na pozdější dobu. Na pořad jednání přišla také otázka, jak postupovat u kněží, kteří se při opravách nebo porizování nových uměleckých děl neřídí doporučením památkové rady. Památková rada pro tyto případy neměla žádné sankce, a proto se členové shodli, že by měly být řešeny uvážlivě, a pokud by to bylo nutné, předat je konzistoři. Na dobu poválečnou pak bylo doporučeno ponechat řešení vztahu památkové rady vůči památkovému úřadu v Brně (kněžím měl být tento úřad ne příliš sympatický), proto bylo nadále doporučováno postupovat tak, že se kněží měli nejprve obrátit na památkovou radu a až poté na památkový úřad do Brna. Zároveň však mělo být usilováno o spolupráci mezi oběma institucemi. Aby se kněžím usnadnila péče o umělecké předměty, které jim byly jako farním správcům svěřeny, byla pro ně připravována příručka, jak mají pečovat o památky, umělecké věci v kostele (*Jak pečovati o umělecké věci v kostele, Jak udržovati*

*památky ze všech oborů církevního umění /i paramenta/ atp.)*²⁴ Tím zasedání skončilo.²⁵ Zápis byl pak dán na vědomí arcibiskupu Prečanovi.²⁶

4. KONEC PŮSOBNÍ BISKUPA ZELY V PAMÁTKOVÉ RADĚ

Můžeme předpokládat, že skloubení povinností světicího biskupa a dalších povinností s povinnostmi předsedy památkové rady bylo náročné. Zvláště po smrti brněnského biskupa Josefa Kupky (+ 20. 6. 1941) to už nebyly jen povinnosti v rozsáhlé olomoucké arcidiecézi, ale i v sousední diecézi brněnské. Zela po čase došel k názoru, že není v jeho silách dostát všem funkcím. 20. října 1944 podal rezignaci na svoji funkci předsedy Arcidiecézní památkové rady:

[J]inak se jeví pro věc samu prospěšnější, aby celá agenda Arcidiecézní památkové rady byla soustředěna v jedné ruce.²⁷

Arcibiskup Prečan Zelovy důvody uznal. Tentokrát však obsazení uvolněného postu předsedy nepředstavovalo velký problém. Mezitím byl uvolněn z revizního oddělení konzistoře asessor Křivák, který arcibiskupovi nabídl, že může pracovat v Arcidiecézní památkové radě. S ohledem na jeho dosavadní působení jako konzervátora a místopředsedy se živým zájmem o církevní umění arcibiskup neváhal a jmenoval jej novým předsedou.²⁸

Nově jmenovaný předseda Křivák svoji funkci přijal, poděkoval za důvěru a poukázanou odměnu (která mu zároveň byla arcibiskupem přiznána) a ujal se nové funkce.²⁹ Památková rada tak fungovala i nadále, zvláště po válce se snažila o zdokumentování válečných škod, usilovala o opravy poničených památek, ale rovněž o dokumentaci všech památek vůbec.³⁰ Existenci a fungování této instituce ukončilo zabrání

²⁴ Ani u jedné knihy však není zřejmé, zda pak skutečně vyšla, a to i případně pod jiným názvem.

²⁵ ZAOpO, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1. Zápis vyhotovil Leop. Chvostek, jednatel.

²⁶ ZAOpO, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1.

²⁷ ZAOpO, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1, Svatý Kopeček, 20. 10. 1944.

²⁸ ZAOpO, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1, Svatý Kopeček, 26. 10. 1944.

²⁹ ZAOpO, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1, Olomouc, 1. 11. 1944.

³⁰ ZAOpO, APRO, neinventarizováno, poř. č. 2, kart. 1.

církevního majetku po únoru 1948. Od té doby vše řešily státní úřady a církevní památková komise se stala nadbytečnou.

Biskup Zela se po smrti arcibiskupa Prečana stal kapitulním vikářem a nový arcibiskup Josef Karel Matocha jej jmenoval generálním vikářem (28. 10. 1948). V této funkci však Zela dlouho nepůsobil, v červenci 1950 byl zatčen a ve vykonstruovaném procesu „Zela a spol.“ odsouzen. Prošel věznicemi Leopoldov a Valdice, v říjnu 1963 byl sice amnestován, ale po krátkém pobytu u příbuzných byl přesunut do charitního domova v Radvanově, kde byl neoficiálně internován spolu s dalšími biskupy. V roce 1969 mu byla umožněna cesta do Říma při oslavě jubilea sv. Cyrila, ale nesměl vystupovat jako biskup. V červnu 1969 byl sice plně soudně rehabilitován, ale jeho zdravotní stav se zhoršil a 6. prosince 1969 v Radvanově zemřel.³¹

5. ZÁVĚR

Zelovo působení v Arcidiecézní památkové radě trvalo tři roky, dalo by se říci, že bylo spíše epizodní. Na druhou stranu požadavky arcibiskupa Prečana splnil. Jeho úkolem bylo zkonsolidovat úmrtími zdecimovanou památkovou radu, což dokázal. Počet členů byl doplněn a podařilo se mu i přes válečné nesnáze po delší odmlce uspořádat společnou schůzi. Jak je patrné ze Zelových poznámek, snažil se pro svou funkci předsedy získat potřebné informace, a přestože k církevnímu umění měl vztah, považoval za nutné získat rovněž určitou teoretickou erudici. Z podrobně zmíněného zahajovacího projevu je zřejmé, že si dobře uvědomoval nejen potřebnost péče o církevní památky stávající, ale také o nové. Velmi dobře upozorňoval na problém nevkusů, který se projevoval na některých nově pořizovaných předmětech. Usiloval také o dobrou spolupráci se státním památkovým úřadem.

Srovnáme-li situaci památkové rady v době působení biskupa Zely s dnešní situací církevní památkové péče, je obdobná. V arcidiecézi existuje památková komise, se kterou mají jednotlivé farní úřady v případě oprav památkových objektů či jiného umělecky hodnotného vybavení jednat. I dokumenty II. vatikánského koncilu, Kodex kanonického práva, ale i směrnice České biskupské konference stanovují, jak jednat se sakrálními památkami, nepovažují tedy péči o kulturní dědictví za ne-

³¹ HUŇKA, *Prsten věrnosti*, s. 13–23.

významnou. Zvláště v případě žádostí o dotace či nakládání s objekty, které jsou zapsané mezi kulturní památky, musí farní úřady jednat s příslušnými státními orgány, které mají v oblasti památkové péče zákonné pravomoci.

The Function of Bishop Stanislav Zela in the Archdiocesan Heritage Council

Keywords: Archdiocesan Heritage Council; Stanislav Zela, Leopold Prečan; Care of Monuments

Abstract: The Archdiocesan Heritage Council in Olomouc, whose task was to ensure the protection of existing monuments and supervise their suitable renovation, was established in 1914. It was also responsible for the construction of new buildings with a focus on the quality of religious art. Auxiliary Bishop Zela was appointed chairman of the Archdiocesan Heritage Council in 1941. Zela was only chairman for three years but managed to make it functional. Since some members of the Archdiocesan Heritage Council had died, Zela appointed new members and called a meeting of the Council which had not met for a long time. He reminded the committee of the tasks of the Council and the consolidated Council managed to carry out its duties successfully despite wartime adversity.

PhDr. Jitka Jonová, Th.D.
Katedra církevních dějin
a dějin křesťanského umění
CMTF UP
Univerzitní 22
711 11 Olomouc
jitka.jonova@upol.cz